

MAGYARÁG

1940. Márc. 1

X. No. 59

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezte: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

Minden szakaszon döntő rohamot indított az orosz haderő

**Petsamonál, Taipalenál, Kemerénél,
Viipurinál nyomul előre az orosz
hadsereg**

Helsinki. (Rádió Bucuresti. Havas). A szovjetcsapatok Petsamo környékén két hatalmas offenzívát intéztek a finn állások ellen.

A szovjet hatalmas csapattesteket vetett küzdelembe és rengeteg harci kocsival felszerelt üteg indult az ellenséges állások felé.

A finn csapatok kemény harcok után

visszavonultak.

A szovjet most Koinhalmijervinél,

a finnek hátsó állásainál folytatja a támadásokat, ez a vonal Petsamótól délre 100 kilométerre, a norvég határ mentén fekszik.

Viipurinál is kemény küzdelem folyik és a Szovjet 50 kilométeres fronton több divíziót vetett küzdelembe. A szovjetcsapatok Viipuri előtt a Vouxi tó mentén nyomulnak előre. A csapatok rendkívül meg vannak erősítve ágyúkkal és harci kocsikkal. A légi tevékenység is rendkívül élénk. Szemmel láthatólag

ugyanolyan erőteljes támadásokat indítanak, mint a Mannerheim vonal ellen, a hónap elején.

A szovjetcsapatok heves támadásokat kezdtek Suma környékén is. Ez a város a Johanesburg és Viipuri közötti vasútvonalon fekszik.

Kemerénél is erőteljes küzdelem folyik, a szovjet meg akarja szerezni a Viipuri és a Vouxi tó közötti utvonat feletti uralmat.

Taipalenál is hatalmas küzdelem folyik a finnek csekélyszámu segédcapatai ellen.

A Szovjet azokat a hatalmas tankokat veti küzdelembe, a melyekkel Koivistónál a végső győzelmet kiharcolta. Állandósuló erőteljes támadásokat indítanak. Viipurinál a finnek elkeseredetten védekeznek és minden talpalatnyi földért öldöklő küzdelem folyik. A finneknek itt háromszoros erődvonalak vannak, óvóhelyekkel és betonozott erődítményekkel ellátva.

Ellentámadásba mentek át a finnek

Helsinki. (Rádió Bucuresti. Havas). A finn katonai parancsnokság jelenti: A finn csapatok Kutno vidékén ellen-

támadásokat hajtottak végre és azok többfelé sikerre vezettek. Több erődítményt visszafoglaltak.

Svéd önkéntesek a Mannerheim-vonalon

Stockholm. (Rádió Bucuresti. Havas). A svéd önkéntesek első csoportja — amely csoportban norvég önkéntesek is helyet foglalnak — a finnek első vonalában helyezkedett el és felváltotta a fáradt finn csapatokat. A svéd önkéntese-

ket a nyugati fronton helyezték el. Ezek az önkéntes csapatok befejezték a kiképző gyakorlatot. A közeljövőben a kiképzés alatt álló többi svéd önkéntes csoportot is az első vonalakban helyezik el.

Cselepaték a nyugati harctéren

Berlin. (Rádió Bucuresti. DNB). A francia járőrök a Mosel mentén több támadást kíséreltek meg, a németek azonban visszaverték a támadásokat. A német légi tevékenység igen élénk volt. Fel-

derítő repüléseket végeztek Franciaország területén és több repülőgép eljutott Páris fölé is. Felderítő repüléseket végeztek Anglia felett is. Egy angol felderítő repülőgépet lelőttek a németek.

A jó időjárás folytán megélénkült a légi tevékenység is

Páris. (Rádió Bucuresti. Havas). A jó időjárás beköszöntevel a légi tevékenység megélénkült. Az utóbbi 24 órában a francia felderítő repülők

hosszas felderítő repüléseket végeztek egész Németország területén és röpcédulákat dobtak le a nagyobb városok felett.

Két német repülőgépet lelőttek az angol légeharci ütegek

London. (Rádió Bucuresti. Reuter). Az angol légügyi minisztérium jelenti, hogy két német repülőgépet, amelyek felderítő repülést végeztek Anglia felett, az angol légvédel-

mi ütegek lelőttek.

Az angol repülőgépek felderítő repüléseket végeztek Németország felett, megjelentek Berlin és Hannover felett is, ahol röpcédulákat dobtak le.

Haladéktalanul hazahívták az összes idegen vizeken hajózó török gőzösöket

Istanbul. (Rádió Bucuresti. Havas). A török tengerészeti minisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a jövőben egyetlen török hajó sem hajózhat idegen kikötőkbe. Az összes idegen vizeken hajózó török hajók rendelkezést kaptak, hogy haladéktalanul térjenek vissza török vizekre.

A rendelkezés indokai nem ismeretesek.

A török hatóságok az összes külföldi gyárakban és üzemekben tanulmányi feladatú török diákokat haladéktalanul visszahívtak.

Ezek a jövőben angol üzemekben és gyárakban fogják tanulmányaikat folytatni.

A szövetséges flotta nem mehet át a Dardanellákon

**Döntő fontosságú kérdésekre válaszolt
az angol kormány a parlamentben**

London. (Rádió Bucuresti. Reuter). Az angol alsóházban több érdekes interpelláció hangzott el. Megkérdezték a külügyminisztert, hogy a Népszövetség tagállamainak csapatai átvonulhatnak-e Finnország megsegítésére Svédországon? Butler külügyi államtitkár szerint Svédország nem engedi át a csapatokat. Henderson munkáspárti képviselő megkérdezte, hogy az esetleges békekonferencián minden áram megteheti-e előterjeszté-

seit? Chamberlain kijelentette, hogy sem Anglia, sem Franciaország nem akarják egyedül megteremteni az új Európát. Érdeklődtek a kaukázusi határ incidensekre vonatkozólag is, mire Butler kijelentette, hogy Halifax lord ezekre vonatkozóan nem kapott hivatalos értesítést. Arra a kérdésre, hogy vajon Törökország átengedi-e a Dardanellákon a szövetségesek hajóit, a válasz az volt, hogy ez a montreuxi egyezmény értelmében nem lehet

Gyermekgyilkos anya a nagyvá- radi tábla előtt

A Tanke melletti Chesea községben, Barna Floare 36 éves cselédleánynak hosszú időn keresztül udvarolt Ban Dumitru odaváló fiatalember. A hosszú szerelemnek azután nycmai mutatkoztak. A cselédleány rendszeresen végezte a dolgát, senkinek sem panaszkodott állapotáról. A múlt év júniusában azután szülési fájdalmak vették elő, a cselédleány bement egy kamrába, ahol minden külső segítség nélkül egy leánygyermeknek adott életet. A cselédleány a kis gyereket, azonnal a megszületése után bedobta a szennygödörbe, majd kiment a kúthoz, hogy megmosakodjék. A kútnál a szomszédok vették

észre, hogy mi történt és kérdőre vonták. A cseléd elmondta, hogy mit csinált, mire a szomszédasszonyok a szennygödörhöz siettek, hogy — ha még lehetséges — élve mentessék meg a gyereket. Az asszonyok azonban már későn érkeztek, mert mire a kisgyerek előkerült, már halott volt.

A hatóságok bevezették a nyomozást, Barna Floarét letartóztatták és a vizsgálóbíró gyermekgyilkosság címén helyezte vád alá a lelketlen anyát. Az ügy a táblai vádtanács elé került és a vádtanács a gyermekgyilkos cseléd fogvatartása mellett áttette az ügyet tárgyalás végett a büntető táblához.

Törvényszék elé kerül a sik- kasztó tisztviselő, aki ellopta a tüdőbetegek üdülési pénzét

Az elmúlt év végén az élesdi tüdőszanatóriumnál nagyszabású sikkasztásnak jöttek nyomára. A nyomozás során megállapították, hogy Pop Vasile, a szanatórium 26 éves tisztviselője 35.600 lejt elsikkasztott és az eltulajdonított pénzt a saját céljaira használta fel.

A sikkasztást úgy követte el, hogy a betegsegélyző pénztár augusztus végén pénzes levélben 35.600 lejt küldött az élesdi tüdőszanatórium részére, a betegsegélyző betegeknek kezeleti és ellátási költségeire. Pop Vasile elment a postahivatalba és egy régebben kapott felhatalmazás alapján felvette a 35.600 lejt azzal, hogy azt

maíj átadja a szanatórium távollévő igazgatójának, dr. Constantinescu főorvosnak.

Időközben azonban Pop Vasile rendelkezési állományba helyezték. A fiatal tisztviselő erre felnyitotta a pénzeslevelet, leutazott Bucurestiben és pénzt elköltötte. Mikor a sikkasztást felfedezték, Popnak már nem volt pénze. Popot letartóztatták és közpénz sikkasztás címén vád alá helyezték. Az ügy most került a táblai vádtanács elé, amely elrendelte Popnak a főtárgyalásig való fogvatartását és az ügyet — mivel 50.000 leien aluli közpénz sikkasztásról van szó — a törvényszék elé utalta.

További elő- nyomulást jelen- tenek az oroszok

Háromezer angol önkéntes indult el Finnországba

Moszkvából jelentik: A leingrádi körzet parancsnoka a ma kiadott hivatalos jelentésben közli, hogy az orosz csapatok a karéliei földszorosan újabb tizenhárom betonerdőj foglalták el, amelyek közül kilenc kiépített tűzérési állás. A harctér többi részén nem történt említésre méltó esemény.

A finn csapatokat és katonai célpontokat bombázták az orosz repülőgépek — a légi harcok során hat finn repülőgépet lelőttek.

A finn hivatalos jelentés sze-

rint a finn légiflotta eredményes harci tevékenységet folytatott kedden. Különösen határozottan bombázták a finn repülőgépek az orosz utánpótlási vonalakat és repülőtereket, és a légi harcok során 17 szovjet gépet lelőttek.

Londonból jelentik A Daily Telegraph értesülése szerint, háromezer angol önkéntes indult a legrövidebb időn belül Finnországba. Az angol önkéntesek angol tisztek vezetésével indulnak el és egyenruhájukon különleges megkülönböztető jelvényt viselnek. Az

önkéntesek indulási idejét és az útvonalat, amelyen Finnországba mennek, természetesen a legszigorúbb titokban tartják.

Megkezdődtek az olasz- román kereskedelmi tárgyalások

Bukarestből jelentik: Az olasz-román kereskedelmi tárgyalások a külkereskedelmi hivatalban tegnap megkezdődtek.

Welles magánbeszélgetésen Nagy-Britania nagykövetével

Von Mackensen német nagykövet kedden délután együtt teázott Welles-szal

(Róma. — Rador.) Summer Welles félórás magánbeszélgetést folytatott az Egyesült Államok nagykövetségén Sir Percy Loraine-vel Nagy-Britannia nagykövetével. Ezután Summer Welles Francois Poncej francia nagykövettel tárgyalt.

Von Mackensen német nagykövet és felesége kedden délután együtt teázak az amerikai követségen Welles-szal. Rómából Summer Welles Svájcba megy, ahol tárgyalásokat fog folytatni az Egyesült Államok zürichi követségével.

Elloptak egy ágyut egy németországi városban

(Zürich. Rador.) A svájci lapok közlése szerint Limburg németországi városban igen csodálatos eset történt. Az illetékes hatóságok megállapították, hogy a város védelmében felállított egyik légvédelmi ágyu nyomtalanul eltűnt. Való

színűnek tartják, hogy az ismeretlen tettesek értékes fémalkatrészei miatt a légvédelmi ágyut egyszerűen ellopták és a fémalkatrészeket értékesítették. A vizsgálát ebben a nem mindennapi ügyben széles mértékben megindult.

Németország készülletei Luxemburg határan

(Luxemburg. Rador.) A luxemburgi lapok közlései szerint a német-luxemburgi határ mentén a német hadvezetőség nagyszabású előkészületeket jejt. Arról van szó, hogy éjjel-nappal a határ közelébe motorizált csapatjестek, gyalogsági hadoszályok érkeznek és

rengeteg hadianyagot halmoznak fel. Göring marsall szombatján Estmarchba érkezett négy német tábornok kíséretében. A marsall felülvizsgálta az előkészületeket és azokat az újakat, amelyek a német birodalomból a luxemburgi nagyhercegség területére vezetnek.

Hitler már kimondta az utolsó szót — mondják a német lapok

Welles útja előtt leszögezik, hogy az angol béketervek elfogadhatatlanok

Berlinből jelenti a DNB.) A német sajtó foglalkozik Welles útjával és azt írják, hogy Németország vezetői már hallatták szavukat a béke kérdésében és újat alig tapasztalhat az amerikai megbízott.

A Hamburger Fremdenblatt azt írja, hogy Hitler kancellár kimondta az utolsó szót legutóbbi beszédében: Harc a győzelemig. Ha Anglia számol a való helyzettel, s felszaba-

ditja a tengereket, visszaadja a német gyarmatokat és elismeri a német élettér, azonnal meg lehet kezdeni a béketerágyalásokat.

A többi német lapok is hasonló szellemben írnak és a világsajtóban megjelent angol béketervek — Lengyelország, Csehszlovákia és Ausztria visszaállítása — olyan természetűek, hogy komoly tárgyalási alapul szolgálhatnak.

Zipzár és varrógép javítása garancia mellett JAKAB műszerésznel Avram Iancu No. 5.

Elítéltek egy tisztviselőt, aki 20.-100 lejekei szedett a lelektől

Berindea Traian, mint napidíjas, a zilahi városházán működött. A személyazonossági igazolványok kiállítása alkalmával Berindeát áttették a népesedési ügyosztályra. Itt Berindea a felektől 20-100 leit vett fel, illeték címén, minden jogcím nélkül. Amikor a napidíjas tisztviselő üzérkedésére rájöttek, megindították ellene az eljárást. A zilahi törvényszék egyhónapi fogház és 500 lei pénzbüntetésre ítélte. Berindea fellebbezett és a táblán dr. Teudan Florian védte a megtévedt tisztviselőt. A tábla részben helytadott a fellebbezésnek és Berindeát egyhónapi fogházra ítélte. A büntetés végrehajtását azonban felfüggesztették.

A légvédelmi előadások sorrendje

Február 29-én V és Z kezdőbetűsök.
Március 1: S.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Egyesítve a LOTERIA UNIUNII FUNDATILOR CULTURALE REGALE

HUZÁSI TERVEZET

1940 MÁRCIUS 15 ÉS 18 SOROZATOK 22 CSOPORT

Sárga SOROZAT Huzás: 1940. MÁRCIUS 15.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK (Törzssorsjegyek)

OSZTANDÓ NYEREMÉNYEK

Nyeremény	Ár Lej	Összesen Lej
3	1.000.000	3.000.000
5	400.000	2.000.000
10	200.000	2.000.000
20	100.000	2.000.000
150	20.000	3.000.000
400	10.000	4.000.000
2000	4.000	8.000.000
10000	800	8.000.000
		32.000.000

U.F.C.R. SORSJÁTÉK (Majléksorsjegyek)

OSZTATLAN NYEREMÉNYEK

Nyeremény	Ár Lej	Összesen Lej
20	100.000	2.000.000
200	5.000	1.000.000
2000	1.000	2.000.000
10000	200	2.000.000
		7.000.000

Piros SOROZAT Huzás: 1940. MÁRCIUS 18.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK (Törzssorsjegyek)

OSZTANDÓ NYEREMÉNYEK

Nyeremény	Ár Lej	Összesen Lej
1	5.000.000	5.000.000
1	3.000.000	3.000.000
1	2.000.000	2.000.000
10	1.000.000	10.000.000
20	100.000	2.000.000
1000	10.000	10.000.000
		32.000.000

U.F.C.R. SORSJÁTÉK (Majléksorsjegyek)

OSZTATLAN NYEREMÉNYEK

Nyeremény	Ár Lej	Összesen Lej
10	200.000	2.000.000
100	10.000	1.000.000
600	2.000	1.200.000
10000	200	2.000.000
		7.000.000

Csak hosszas tűzharc után tudta a brassói rendőrség ártalmatlanná lenni a betörő cigánybanda tagjait

A brassói rendőrség bizalmas uton értesítést kapott, hogy a Sepsiszentgyörgy felé vezető országút mentén, Zajzon községtől nem messze, egy cigánykaraván ütötte fel tanyáját. A cigánykaraván tagjai gyakran nagy mulatozásokkal rendeznek, készpénzzel fizetik az elfogyasztott ételek és italok árát, viszont semmiféle munkát nem vállalnak. A

tani a cigánykaravánt. Az őrszem azonban észrevette a detektíveket, fellármázta a bandát és a következő pillanatban

a banda tagjai, öt férfi és egy nő, menekülni igyekeztek. A rendőrség repülőrajának vezetője megállásra szólította fel

a menekülőket. Ezek revolverlövészekkel feleltek. Erre a detektívek is revolvereiket használták. Csak hosszas harc után sikerült elfogni a banda valamennyi tagját. Az elfogottakat bilincsbe verve beszállították a brassói központi rendőrségre, ahol megkezdték kihallgatásukat. Eddig több mint tíz betöréses lopást vallottak be

Meggyilkolva találták a két nőt a látogatóba érkező rokonok

Borzalmas bűntényt fedeztek fel Chisenevben. Az Aprilie 23 utcában, a 17 számú ház egyik szobájában holtan találták a 83 esztendőes Maria N. Ursu asszonyt, valamint Tudora Tataru 54 éves asszonyt. A helyszíni vizsgálat alkalmával kitudt, hogy a két nőt egy doronggal össze-vissza verték, majd több késszurással végezték az ismeretlen tettesek az áldozatokkal. A két nő — az anyja és gyermeke — hosszú idő óta élt egyedül a 17 számú házban. Gyermekeik férjhezmenve, a városban laktak. A gyilkosságot úgy fedezték fel, hogy az egyik rokon meg akarta látogatni a megános nőket. Ez a rokon fedezte fel a bor-

zalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságot is. A vizsgálat során kitudt, hogy rablógyilkosság történt, mert na-

gyobbmennyiségű pénz és más értéktárgy tűnt el. A hatóságok széleskörű vizsgálatot vezettek be

Megfagyott egy egész család Băcauban

(Bacău.) A Berarie-utca egyik kunyhójában lakott családjával együtt Ghidali Iosif munkanélküli. Öt gyermeke volt, akik közül a legfiatalabb néhány héttel ezelőtt született. Tegnap a szomszédoknak felkitudt, hogy a család nem ad életjelet magáról. Amikor fel-

törték az ajtót, az egész család halálra fagyva találták a kunyhóban. Ketten kórházba szállításuk előtt kiszenvedtek, a család három tagját megmentették. Az éhség és a hideg okozta a megdöbbentő tragédiát.

Száz meghűlés grippa
DIANA
bedörzsölés

rendőrségnek gyanus volt az is, hogy a banda tagjai, amint a nyomozás adataiból kitudt, tulságos gyakran járnak be Brassóba. A hétóról keddre virradó éjjel Grozea rendőrtiszt vezetésével egy hattagu detektív repülőraj gépkocsin kiszállított a zajzoni határba. Itt leszálltak a gépkocsiról és gyalog igyekeztek megközele-

Lakótárs

Valamelyik este hozzám csatlakozott az utcán. Éppen hazafelé igyekeztem, így hát elkísért, sőt bejött a szobámba.

— Jól van. Ha annyira szeretsz, maradj itt. A kemence mellett aludhatsz. Enni sajnos nem adhatok sokat, mert hát tudod, én is a magam gazdája vagyok.

Ő — mármint a kőbor kutya, figyelmesen nézett rám és megcsóválta a fejét. Ami enni való akadt otthon, azt testvériesen megosztottuk, aztán nyugovóra tértünk. Reggel vidám hangulatban ébredt és furcsa, eseten ugrándozásával engem is felvidített. Együtt mentünk el hazulról, a saroknál azonban lemaradt. Napközben eszembe sem jutott. Este, mikor haza értem, az ajtó előtt találtam. Együtt léptük át a küszöböt, leültünk egymással szemközt és tekintettel arra, hogy vacsora nem volt, — filozofálni kezdtünk. Ez a világ, ez a világ... aránylag a tavalyi télhez viszonyítva most jó... de ez relative... mert tavaly mégiscsak egy évvel fiatalabb voltam...

Rongyos, mert így kereszteltem el, csak vakkantott nagyokat. Ezt is csak addig, amíg albérlii mivoltomra nem hívtam fel a figyelmét. Rögtön megértette az összes szabályokat együtt azt a keserves helyzetet, mintahogy mindent ezonnal megértett. Miután így megbarátkoztunk, elhatároztuk, — hogy bár még igazán nem értem el azt a kort hogy kutyával, macskával vagy papagállyal népesítem be sivar életemet —, hogy együtt maradjunk.

Napközben nem tudom merre csavargott Rongyos — amit soha sem kérdeztem, mert tiszteletben tartottam egyéni szabadságát, de nem lehetett rossz dolga, mert jól nézett ki. Mondhatnám azt is, hogy feltűnően jól.

Esténként találkoztunk rendszerint a küszöbön várt. Hazafelé menet mindig éreztem egy kis jóleső melegséget, amit az az egyszerű tény váltott ki, hogy valaki vár. Jött ment a szobában, otthon érezte magát, ha volt mit, vacsoráztunk, aztán megtárgyaltam vele a napi eseményeket. Tettszett neki az én közvetlenségem, nekem pedig az, hogy olyan titokzatos. Mert határozottan az volt. Különösen tegnap este. Jött ment, szaglászott, leült velem szemben, térdemhez nyomta nedves kis orrát és vakkantott. Lefeküdt, felkelt, hogy ismét lefeküdjön.

Mi lehet vele? Mi bajod Rongyos? Sokáig gondolkoztam azon, hogy mi zavarhatta meg lakótársam nyugalmát, de semmiféle magyarázatot nem tudtam kiokoskodni. Rongyos fájdalmas vakkantásokkal magyarázta az ügyet. Sajnos nem értettem meg.

Korán reggel, amikor felébredtem, Rongyost sehol sem

találtam. Az ágy alatt, a kemence mellett hiába kerestem. Végre felfedeztem a diványon, a tisztaruhánál, — amelyet azelőtti napon hozott haza a mosónő — a kellős közepén. Ott feküdt harmadmagával. Rongyos kétségbeesett tekintettel nézett hol rám, hol a két kis kutyára, akét kis új Rongyosra. Bocsánatot kért

és könyörületért esdett a rendtelenségért.

Hál jól van, Rongyos. Nem haragszom. Ime írásban adom. Legfeljebb négyen leszünk — lakás nélkül. Mert, hogy a házigazdának is lesz egy-két szava az albérleti szoba állagában bekövetkezett változásokhoz, az nagyon valószínű.

JAGAMAS LILI

Nyolc magyar bíró

kinevezését írta alá a napokban az igazságügyminiszter és ezzel megnyílt az igazságügyi pálya nyolc erdélyi, magyar népi származású fiatal jogászmber előtt.

Ki kell emelnünk a napi események tömkelegéből ennek a nyolc kinevezésnek tényét a maga teljes jelentőségében, hiszen közel két évtizede mult már, hogy az igazságügyminisztérium nem eszközölt hasonló kinevezést. A Consiliul Dirigent megszűnése óta a magyar népi származású jogásztársadalom képviselői egyre ritkultak a jogszolgáltatás korában és a legtöbb esetben nyugdíjazással fejezték be tevékenységüket, amelyet — esküjükhöz híven — az állami igazságszolgáltatás közmunkaterületein a legjobb lelkiismeretük szerint végeztek.

Az a munka, amellyel az ország belső közéletének újjászervezését minden vonalon megkezdtek, az ittlő magyarság népi közösségének problémáit, kívánságait is mérlegelés alá vette és ennek nyomán jött létre a kormányzat és a Magyar Népközség vezetősége között ismert megállapodás. Ez a megállapodás, amely az ittlő magyarság frontba-lépését követte, azt az elvet foglalta alkotmányerejű közokiratba, amely a romániai magyarság tényleges egyenjoguságát ismerte el, nemcsak a törvények előtt, hanem az élet gyakorlati munkaterületein is. Annak az elvnek a felismerése és érvényre-juttatása, hogy az ország benső életét csak erősít heti és gazdagíthatja az ittlő népi kisebbségek aktív népi

erőinek felhasználása, egyike volt azoknak az új alappilléreknek, amelyen az egész közélet újjáépítése megindult, hogy a célt, a közszellem újjászületését mielőbb megközelítthesse. A Magyar Népközség vezetősége ugyanazzal a lelkiismeretességgel és felelősséggel ugyanazzal a tudatával, amellyel a Calinescu-kormányt támogatta ebben a célkitűzésben: ugyanugy állott mindenkor a Tatarescu-kormány szakértőinek rendelkezésére is, hogy az eredeti koncepció hagyományait a legteljesebb módon tölthesse be ez a kormány is az ország belső munkafrontjának új felépítésében. Ezért sürgette az állami szolgálatokkal kapcsolatosan az ittlő magyarság népi számarányának megfelelő számú új tisztviselők kinevezését a magyarság megfelelő képzettségű tagjai közül: ezért készültek el hasonló értelemben többi előterjesztéseink is, a melyek mind azt a közösen kívánatos célt kívánják szolgálni, hogy a magyarság megfelelő képesítéssel rendelkező elemei elfoglalhassák azokat a helyeket az ország tényleges közéletében, amelyek törvény szerint és képesítéseiknek megfelelően őket megilleti.

Az újjáépítés, a közszellem újjáépítésének nagy munkája, — jól tudjuk — nem olyan folyamat, amely máról-holnapra vagy egyik évről a másikra eredményes befejezéshez érkezhete el. A közigazgatási, a közgazdasági, közegészségügyi pályákon, amelyeknek fenntartásában az ittlő magyarság, mint tudjuk, köteleességszerű-

leg kiveszi a maga részét, — aktív részvételünk biztosítása még a jövő feladatai közé tartozik, mint ahogyan az autonóm állami intézményeknél sem kezdődhetett meg az ismert általános körülmények miatt az átszervezés módszere, gondosan előkészített munkája. Népmvelési közkerdeéseink egyik kézenfekvő és mindenfelé ismert, lényeges része az anyanyelv feltétlen alkalmazása az alsófoku tanintézeteknél és a középiskolákban: ennek a közoktatási politikának eredményessége pedig természetesen azon áll, vagy bukik, hogy milyen számban neveznek ki kisebbségi népi származású tanerőket ugy az elemi, mint a középiskolákhoz. Mindezek elméleti tények, amelyeknek igazságát a gyakorlat statisztikailag igazolta be, alkalmaztatásuk tehát csak kormányzati ténykedés kérdése. A kormány és a közvetítő, továbbá ellenőrző szerve: a kisebbségi minisztérium mindennek immár teljes tudatában van, bizonyíték rá az igazságszolgáltatás bírói karában tett új kinevezések ténye. Biztató és örömdetes tények ezek, amiket épügy méltatnunk kell a maguk jelentőségének megfelelően, mint ahogyan eddig eredménytelenül is hangsúlyoztuk alkalmazásuk szükségességét.

A légvédelmi előadások sorrendje

Február 29-én V és Z kezdőbetűsök.

Március 1: S.

A tanfolyamokat a Katolikus Körben tartják meg (Regle Carol II. ucca 5. szám) a fenti sorrendben délelőtt 9-11 óra között.

Mindenki vigye magával a ellenőrző könyvecskéjét látta-mozás és nyilvántartás céljából. A nyilvántartás megkönynyítése végeff a levágandó szelvényekre mindenki írja reá nevének kezdőbetűjét és a könyvecske számát.

JEGYEZZÜNK BONOKAT A HADSEREG FELSZERELESE ÉRDEKÉBEN

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fél százalékos kamatjövödelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödésszel s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhetetlen pénzét.

Az esküt nem tett vasútasok nyugdíjügye

A múlt év decemberében a Semmitőszék az esküt nem tett volt vasútasok ügyében kedve zően döntött azzal az indokolással, hogy a román állam a magyar állam jogutódja lévén köteles ezen esküt nem tett tisztviselő csoport nyugdíját megállapítani és azt fizetni.

A legfelsőbb számvevőszék négy tanácsa különböző döntéseket hozott ezzel a kérdéssel kapcsolatban, hogy a nyugdíjpénztár köteles fizetni vagy sem. A felelőzések egyrészt elutasították és az ezek ellen beadott felülvizsgálati kérések nagyrészt a Semmitőszék is elutasította azzal, hogy nem voltak az előírt forma szerint megszerkesztve.

A Számvevőszék harmadik tanácsa úgy találta, hogy a nyugdíjpénztár terhére kell megállapítani a nyugdíjat és helyet adott az ott lefárgált felelőzéseknek.

A nyugdíjpénztár ezt a döntést felülvizsgálati kéressel támadta meg, amit a Semmitőszék a múlt év május 17-én elutasított úgynevezett kiegészített tanácsban.

A Semmitőszék indoklásában mindenképp lezögezi, hogy az 1929-ik évi nyugdíjtörvény 104-ik szakasza szerint a csatolt területen minden volt vasúti nyugdíjalapot a mostani nyugdíjpénztárhoz csatolták, ebből következik a fizetési kötelezettség is. A továbbiakban rámutat arra, hogy az 1929. augusztus hó 20-iki törvény 8-ik szakasza szerint az illető alkalmazott szolgálata idejének megszűntekor érvényben lévő törvényes rendelkezések szerint kell a nyugdíjat megállapítani. Mivel ezen csoport az eskü megtagadása következtében 1919—1921. között hagyta abba szolgálatait és abban az időben az 1914. évi CFR vasúti nyugdíjpénztári törvény hatálya nem volt kiterjesztve a csatolt területekre és az első törvényes infézkedés csak 1923. május 2-án jelent meg, amikor a fenti törvény végrehajtási utasításának hatályát az egész ország területére kiterjesztették, ezt azonban nem lehet figyelembe venni, mivel az érdekeltek ekkor már nem voltak szolgálásban. Végül az indoklás a MÁV nyugdíjintézetének alapszabályai 1. cikke alapján megállapítja, hogy kik ennek az intézetnek tagjai voltak, végleges állami tisztviselők voltak és hogy a MÁV nyugdíjintézet jogai a hivatkozott 104. szakasz alapján a mostani nyugdíjpénztárra lettek átruházva, tehát ez köteles a nyugdíjakat is fizetni.

Azok az esküt nem tett vasúti alkalmazottak, akiknek ügyében a számvevőszék még nem döntött, illetve a korábban hozott kedvezőtlen döntést, a mit a többi tanácsok hoztak és ezeket megfelelő formában megszerkesztett felülvizsgálata-

Titkos angol rádióleadóállomás működik a kontinensen

London. (Rador.) Az illetékes hatóságok megállapították, hogy egy rövidhullámú rádióleadó állomás angolellenes propagandát fejt ki. A titokzatos leadó állomás New-British Broadcasting Co. néven jelentkezik. Az adóállomás az elmúlt napok során több ízben is működésben volt. Az

angol rádiómérnökök a hatóságok utasítására nyomban megkezdtek a nyomozást a titokzatos rádió leadó állomás helyzetének kikutatására. A bonyolult mérési műveletek során a mérnökök megállapították, hogy a rádióleadó állomás az európai kontinens egyik pontján működik.

Ezmillió lej é. ékű bánatpénzt tett le egy elítelt budapesti kereskedő

M EGIRTUK, hogy Brammer Pált, Simon Böske volt férjét, súlyosan elítélte a budapesti törvényszék, árdrágítás címen. Brammert három és fél évi börtönrre és 20 ezer pengő pénzbüntetésre ítélték, azonkívül kötelezték 157 ezer pengő vagyoni elégtétel megfizetésére. Az ítélet érdekessége, hogy kimondja, hogy nem volt felhíttatni szükséges a Brammer cégnek az autótartás, mintakollekciók készítése, a külföldi utazások stb. Ezután minden kereskedőnek alaposan meg kell gondolnia, hogy milyen módon vezesse üzletét. Az ítélet elhangzása után Brammer Pál testvérbátyja volt az egyetlen, aki beszélgetési engedélyt kapott az elnöktől.

Kendőkiüli érdeklődés nyilvánult meg egyébként a tárgyalás iránt, ismert belvárosi kereskedők, bírák, ügyészek foglaltak helyet a hallgatóság sorában és elfőttek a tárgyalásra Brammer alkalmazottai is.

Ma reggel már igen korán megjelent az ügyészségen Vekerdy Géza, dr. védő és Simonyi Lajos dr. ügyvéd, könyvszakértő, hatalmas aktatáskával hónuk alatt. A táskában sok pénzt hoztak, a 157 ezer pengő vagyoni elégtételt és a 20 ezer pengő pénzbüntetést bíró letétbe helyezték, hogy megóvják a belvárosi céget a biztosítási végrehajtástól.

A csodálkozó pár fölött robogott el a vonat, de nem lett semmi bajuk

E Z AZTÁN aranyos. Csak ez a felkiáltás hagyhatja el szánkat, amikor egyik kedves olvasónk, a váradi gyorsvonal alábbi kalandját meséli el. A kolozsvári állomáson történt:

A vasúti állomáson egy fiatal pár sétálgatott. Kerülték az állomás fényét s a sínek közt, az este jótékony sötétje nyelte el körvonalait. Azt hitték, hogy itt senki sem látja, tehát amint történni szokott, andalgó séta közben csókolóztak. Nem csoda, hiszen mindketten fiatalok voltak. Séta közben azonban a sínekről nyomtalanul eltűntek, mintha egy színpadi sülyesztőbe es-

tek volna. Bizony kellemetlen dolog, mert mindketten belezuhanak a sínek között elhúzódó árokba.

Igy is azonban az állomáson várakozó közönség sorából észrevették a szerelmesek balcsétét, s midőn látták, hogy pont ugyanazon a sín páron végzetesen közeledik a váradi gyors, rémülten figyelmeztették a vasúti személyzetet a tisztító árokba esett szerelmes pár veszélyes helyzetére. A vasutasok, akik észrevették a kinos és humoros esetet, ijedten rohantak a tisztító árokhoz, ahonnan félholtra ijedten olajjal lespiccelve buzták ki a szerelmes párt.

sal jámadják meg, bizonyos feltevések mellett nyugdíjukat meg fogják kapni.

A Számvevőszékhez beadott és még el nem bírált felelőzésekhez a következő okmányokat kell csatolni az 1937. augusztus 7-iki törvény megd-

vánja példányban:

1. Szolgálati bizonyítványt, amit a CFR központ állít ki.
2. Állampolgársági bizonyítványt.
3. Előjárósági bizonyítványt, hogy nem opfált.
4. Eskü-okmányt, hogy 1938.

A közönség nevetgélve vette körül a megrebbent szerelmes párt, akik nem bírták a gúnyos kacajt és megjegyzéseket, s előbb a férfi, majd a nő tűnt el váratlanul és nyomtalanul. A váradi gyors utasai nevetve tértek napirendre az eset fölé. Elvégre egy váradi ilyen kedves eset nem hoz ki a sodrából.

Hol a tavasz?

A HOSSZU hideg tél után, kellemes meleg tavasz. Így kellene lennie a természet törvényei szerint: sajnos azonban a természet nem tiszteli eléggé a számára készült törvényeket és olyanná vált, mint az a csendes, derék polgár, aki egyszer egy évben kissé alaposabban néz a pohár fenekére és akkor mámoros fővel egy éjszaka huszszor is kihágást követ el. A természet most télen alaposan kifogott mindazokkal, akik bíztak benne — lásd az északon dúló háborút, vagy a Maginot és Siegfried vonalak között — egy szerűen nem alkalmazkodott az időjárásokhoz és egymás után küldte a fagyhullámokat az agyonsanyargatott Európára. Február végén még mindig méteres hó áll a mezőkön, a folyók jégpáncélja olyan kemény, mint a háboruban megacélozott harcok szíve. De nincs az a jégkéreg, ami fel nem olvad az első tavaszi nap sugar szikrázó tüzeiben, nincs az a méteres hó, mely alól ne bukkanna fel a tavasz első lehelletére a zsenge új zöld fűszál, az édes anyaföld vadonat új perszasszonye. Hiába a zord tél minden erőszítése, a mellyel meg akarja állítani az időt és meg akarja hosszabbítani az időt és meg akarja hosszabbítani életét. Hiába áll oda fent északon nemes gesztussal a gyengébb ellenfél mellé, hiába zudított a városi emberek ezer gondja mellé még nyomasztóbb, súlyosabb fagondokat. Az ideje lejárt: — a tél megtette kötelességét, a tél mehet...

A tavasz első hírnökei, a kéthangon pityegő kicsiny, tarka cinkék, már megérkeztek. A fehér hó piszkos-szürkéké változott és úgy fog, mint az orvosi tanács ellenére fogyasztókurát használó középkorú hölgy. Egnapon majd arra ébredünk, hogy eltűnnek a hóbuckák és az uccák elveszítik téli jellegüket. A hőmérő higánya már most sem tud megállni mélyebben a zéró alatt és így remény van arra, hogy az a nap, a tavasz érkezése már nincsen messze.

augusztus hó 20-jól számított hat hónapon belül a hűségük lejtette.

5. Előjárósági bizonyítványt, hogy életben van s nem foglal el közjavadalmaszu állást.

A lengyel vereség katonai tanulságai és a tavaszi támadások előkészítése

Az új elméletek szerint a terület döntő fontossága a háboruban

Nyugaton a második hideghullám rendkívüli gyorsasággal dermesztette meg az éppen megélénkülőben levő katonai mozgást. A finn fronton, ugylátszik, nem törődnek hóviharral, az orosz csapatok egymást erő rohamai több, mint két hete egy órára sem szünetelnek s indokolttá tesszik azt az egyre gyakrabban felbukkanó következtetést, — hogy ezzel az offenzívájukkal komoly sikereket akarnak kiérőszakolni, bármibe kerüljön is. A diplomáciai világban ismét nagyszabású mozgás tapasztalható, de semmi előjelét sem lehet tapasztalni annak, hogy ez a tevékenység sokszor beharangozott tavaszi offenzívák kikapcsolására, vagy akórcsak elhalasztására alkalmas lehetne.

A lengyel tanulság

A hónapokig tartó varakozás, az előkészületnek váratlanul hosszú időszaka nemcsak arra adott alkalmat a szemben álló feleknek, hogy végsőkéig tökéletesítsék felvonulásukat, anyaggyűjtést, hogy a végső határig mozgósítsák hadiparukat, hanem arra is, hogy igyekezzenek levonni az eddigi tapasztalatokból a lehetséges következtetéseket. — Minthogy pedig a szó igazi értelmében vett nagyszabású katonai akció, gyors eredmények re vezető mozgóháború csupán Lengyelországban volt, különös érdeklődésre tarthat számot az a tanulmányosorozat, amely a francia külügyminisztériumhoz közeli álló Le Temps katonai rovatában jelent meg. Ezek a cikkek, amelyeknek szerzőjét általában a francia nagyvezérkar körében szokták keresni, azzal a témával foglalkoznak, hogy mi okozta a váratlanul gyors lengyel összeomlást s hogy mennyire lehet hihető adni azoknak a világszerte szállongó mendedmondáknak, amelyek a történetekért való felelősség legnagyobb részét a lengyel hadvezetésre akarják hárítani.

A francia álláspontot jelentő közlés szerint a világ közvéleményében általánosan az a felfogás jutott túlsúlyra, hogy a lengyel vezérkar alapvető hibát követett el akkor, amikor a háború kitörésének percétől kezdve nem adta fel azt a területet, amelyet a német birodalom részei és Szlovákia harafogószerűen vettek körül. Ez a vélemény azt hangoztatja, ja, hogy az amugy is védekezésre utalt lengyeleknek azonnal a Visztula—Bug vonalon kellett volna felállniuk, mivel amugy sem lehetett elvárniuk arra, hogy a majd-

nem kétezer kilométeres határon sikerrel vehessék fel a harcot. Különösen kilátástalanná tette a határvédelmet az a körülmény, hogy Lengyelországnak nem voltak határerődjai, még kevésbé állt rendelkezésére összefüggő erődrendszer és a határon sehol sem támaszkodhatott természetes védelmi vonalakra.

Azt, hogy Lengyelország 20 esztendő alatt nem tudott a német határok mentén erődöket építeni, tökéletesen megmagyarázza a pénzügyi helyzet. Egy 1800 kilométeres Maginot vonal kiépítése, különösen, ha hiányoznak a természetes támpontok, olyan összeget emésztett volna fel, amelyet a lengyel állam semmi körülmények között nem tudott volna mozgósítani. A Maginot vonal, amelynek megépítése egy nagy erőfeszítésbe került Franciaországnak, mindenesül csak 350 kilométer és még ennek is fele éppen a Rajnára, mint természetes akadályra támaszkodik.

Hadielmélet és gyakorlat

Az elmúlt világháború előtt, mondja a francia szakértő, az lett volna a természetes, ha a lengyelek azonnal feladóják területüknek német harapófogóba eső részét és tényleg a Visztulát jelölik ki végső védelmi vonalnak. A katonai elmélet 25 év előtt még nem tulajdonított semmi jelentőséget a területnek; a győzelem érdekében könnyű szívvel engedett át bármilyen nagy országreszeket az ellenség hadainak. Azóta kiderült, hogy a terület döntő fontossága tényező a modern háborúban, mert hiszen a harcoló seregek ellátásának, felszerelésének, utánpótlásának nélkülözhetetlen és pótolhatatlan alapja. A Visztula-vonal védelme azt jelentette volna, hogy a lengyel vezérkar előre gyors vereségre ítéli önmagát, meri a német harapófogóba eső területen feküdtek az ország szinte összes gazdasági értékei, a bányák, gyárak, hadüzemek, amelyeknek elvesztése után remény sem lehetett volna a védekezés sikeres folytatására.

Kétségtelen, hogy a varsói illetékes köröket meglepte a háború gyors, minden átmenet nélküli kitörése. Az utólagos tapasztalatok azt mutatják, hogy a lengyel hadsereg mozgósításához több, mint két hétre lett volna szükség. Ennek ellenére az általános mozgósítást csak augusztus hó 31-én rendelték el, szeptember 1-én pedig a német motorizált hadtestek már mindenütt átlépték a határt és a német légi

fiotta már bombázta a lengyel repülőtereket. Ez a késés magyarázza, hogy a határra elméletileg felvonultatott öt lengyel hadsereg között volt olyan, amely a gyakorlatban mindössze egy tartalék hadosztályból állt.

Ennek semmi kilátása nem lehetett a nagy erővel támadó német páncélosokkal szemben, s így a front szinte az első pillanattól kezdve át volt karolva. A lengyel tervek szerint a főparancsnok közvetlen rendelkezésére a Radom—Kielce vonalon tizenkét hadosztálynyi főtartalékot kellett volna ösz-

szevonni. Ez a főtartalék a hadjárat egész ideje alatt nem tudott megalakulni. Néhány hadosztály beérkezett, mások egyszerűen elporlottak a német előretörésben.

Hozzájárult az összeomláshoz az a körülmény, hogy a legfőbb lengyel hadvezetőség csak 1939-ben kezdte meg a légvédelmi és páncéltörő ágyuk tervszerű beszerzését. Elvileg minden ezrednek kellett volna rendelkezni, a gyakorlati helyzet az volt, hogy a tényleg harcoló csapatoknál helyenként harcra ágyu állt egy ezred rendelkezésére, helyenként egy sem. A légvédelmi tűzesség gyakorlatilag egyáltalában nem volt, a német légitámadások 24 óra alatt a helyzet urává tudott lenni. Ilyen körülmények között, mondják a franciák, természetes, hogy a jól felszerelt és jól vezetett német páncélos hadtestek gyors és döntő sikert értek el.

Nagy külföldi kereslet a terménypiacon

A búza, rozs és kukorica áremelkedései

A közeledő tavasz nagyon megélénkítette a külföldről jelentkező nagyarányú gabonakezletet. Buzában a legnagyobb tételekre Németország megbízásából van kereslet. A szállítások jömege márciusi esedékesre szól, amikor a vízi szállítás lebonyolíthatóvá válik. Közepes, 76—77 kilogrammos buzáért 3 százalékos idegen anyagjűrése mellett Orășeni állomáson vagonba átvéve jónánként 121.85 márkát fizetnek, Curticin pedig 112.50 márkát. Uszályon Regensburgban átvéve a hajózás megnyílása után a vételár 143.55 márká. A legjobb belföldi ár az utolsó napokban a brailai piacon 47.000 47.500 lei volt vagononként a 77 kilogrammos és 2—3 százalékos idegen anyaggal kevert buzáért, 46.500 lei egyéb vasuti állomásokon másodlag ellenében átvéve. 72—73 kilós minőség 3—4 százalékos idegen anyag keverékkel Brailában 45.000 lei volt.

A kukorica pár napon belül majdnem 2000 lei áremelkedést ért el vagononként és a márciusban meginduló szállítási kampányra itt további emelkedés valószínű. A fő vevő itt Olaszország. Az olaszok a ki-

jelölt olasz kikötőállomáson átvéve mázsánként 87.50 lirát adjak meg a 15% nedvességnél nem több kukoricáért. Most már ugyanez 89—90 lira.

Rozsnál is emelkedő irányzat mutatkozik. A múlt heti 43—44.000 lei vagononkénti árral szemben az utolsó napokban 48.000 leit adjak és ezzel a rozs ára a buza ára felé emelkedett.

Általános munkásgyűlés Nagyváradon

A Munkakamara vezetőségének munkás-szekciója elhatározta, hogy közvetlen kapcsolatot létesít a munkássággal s ecélből sorozatos munkásgyűléseket tart, ahol a dolgozó tömegeknek alkalmuk lesz esetleges sérelmeiket és panaszait feltárni, illetve előterjeszteni. E gyűlések keretében ismertetni fogják az összes munkástörvényeket, melyekkel sajnos, a munkásság nagyrésze ma sincs kellőképpen tisztában. Az első ilyen nagygyűlés március 6-án este 7 órai kezdettel lesz a Wilson ucai Munkásotthonban, amikor is ismertetni fogják a breslatörvényt, a fizetések minimalizálásáról szóló törvényt, stb. A munkás-szekció vezetősége reméli, hogy e gyűlések meghozzák azt az eredményt, melyet hozzáfűznek és a munkásság teljes megértésével fog találkozni az az igyekezet, mely a munkásosztály érdekeit van hivatva a legmesszebbmenően szolgálni. Reméljük és elvárjuk, hogy március 6-án minden munkás ott lesz a saját érdekeit szolgáló gyűlésen.

ÓCSKA
REZET
ólmot és cinket
magas árban
vásárol a
FERUM S. A.
Piata M. Viteazul 4-a. Tel. 29-73.

Az új német-Szovjet gazdasági szerződés válaszulra juttatta az európai háborút

Mielőtt az egyezmény végrehajtása megkezdődne, a nyugati hatalmak kénytelenek lesznek megkezdeni az offenzívát és villámháborút indítani Németország ellen

Az a visszhang, amit a német-orsz kereskedelmi szerződés kelte, bizonyítja, hogy nagyszabású eseményről van szó, amelynek döntő befolyása lehet a háborúra és a kontinens gazdaságpolitikai fel fogásait és helyzetét forradalmasíthatja. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz

Negyvenfogu szovjetküldöttség

Az egyezménynek ez az oldala, amely két közgazdaság egymást szabályozó akcióját állapítja meg, titokban marad és klauzuláit nem hozzák nyilvánosságra. Olyan egyezményről van szó, amely a két autarchikus gazdasági rendszert egyesíti, amelyek kiegészítik egymást és a nemzeti szociális mus nemzetközi gazdasági ideálját képezik.

Német körök azt várják, hogy a német birodalom rendelkezésére bocsájtott szovjet tartalékok teljesen anihilálják a szövetségesek blokádjának hatásait. Ha az egyezményt pontosan végrehajtják, a német orosz kereskedelem, amely 1938-ban a legalacsonyabb 74.7 millió márkára szökkent le, de 1939-ben már jóval túlhaladta ezt a számot, ebben az évben már 1169.4 millió márkára, tehát az 1938. évi 16 szorosára fog emelkedni.

Ha ezek a kilátások nem is valósulhatnak meg teljes egészében a szállítási nehézségek miatt, mégis a Ribbentrop által 1939. augusztusában és szeptemberében inaugurált külpolitika a jelek szerint konkrét eredményeket mutat. Az egyezményt megelőző hosszúságú tárgyalások és tanulmányutak mutatják, hogy komoly szerződésről van szó. Tevéssien szovjet népbiztos, aki október végén érkezett 40 munkatársával együtt Németországba — közöttük egy orosz tábornokkal — néhány héten át végiglátogatta a német gyárakat és fegyverüzet

szerint Délkelet-Európa után a nagy keleti állam is szerződést kötött Németországgal, amely a két államot arra kötelezi, hogy szükségleteit oly módon elégítse ki, hogy mindegyik fél növelve saját termelését, saját szükségleteit a legszükségesebbre szorítja le, hogy partnerének szállíthassa a termelés-felhasználást.

meke és állítólag az oroszok nagyon meg voltak elégedve az al, hogy bejekintést nyerhet-

Kétéves várakozás?

Az új gazdasági egyezmény részleteit nem hozzák nyilvánosságra, mert azok szoros kapcsolatban állnak a két partner háborús érdekeivel. Nem fér azonban kétség hozzá, hogy az egyezmény vezérével: „gyárított áruk nyersanyagokért és fegyvertárgyakért”. Németországnak petroleumra, vasra, mangánra, gyapotra, kenderre, bőrre, szőrmére van szüksége, olyan cikkekre, amelyek a német-orosz kapcsolatok virágzó korszakában is fontos szerepet játszottak. A Szovjet számára ez az elterjedt jelent az eddigi autarchikus politikájától, vagyis a külkereskedelemtől Németország felé orientálódását. 1931-ben, amikor az orosz-német kereskedelmi áru cseréforgalom a legmagasabb számot 1169.4 millió márkát érte el — Oroszország egész külkereskedelme 4 milliárd volt, úgy hogy Németország egy harmaddal sem vett részt. 1938-ban Oroszország külkereskedelme 1322 millió márkára volt. Így tehát a ma Németországnak fennálló kvótája a külkereskedelemtől feljességet ki fogja jölni.

Semleges megfigyelők szerint Németország importvesztése a blokádnak folytán 45 százalékos és Oroszország termelési rendszerének, szállítási lehetőségeit növelni kell ahhoz, hogy ez az új kijelölhető legyen. Ugy hiszik, hogy a cél leérésére két évre van szükség. Így például egyedül a mandzsúriai szójabab szállítása a transzszibériai vasúttal, ennek a vonalnak teljes igénybevétele jelent egy feljesséven át. S a szójababra abszolút szüksége van Németországnak, hogy pótolja a zsírhiányt.

Hivatalos német körök szerint az új egyezmény felülmúl mindent, ami eddig történt. — Ami a Szovjet megvalósítási lehetőségeit illeti, azt állítják, hogy 1939. októberében szerződés kötöttek egymillió tonna takarmány szállítására és az oroszok a szállítást hataridőre

fele a német hadiipar termelési tükos üzemébe. Fegyvereken és a hadsereg számára szükséges optikai műszereken kívül a Szovjetnek gépekre van szüksége hadiiparához. Az egyezményben előírt gazdasági program hatalmas arányai nem lennének indokoltak, ha a nemzeti szocialista Németország nem lenne meg minden lehetőj arra, hogy Szovjetország megerősítését elősegítse. Innen ered világosan a német külpolitika gyakorolt befolyás, amely mindinkább az orosz tőrekvések szférájába kerül.

és az egyezmény alapján végrehajtották. A két ország közötti árucseré az utolsó két hónap-

Végezni kell az oszromzárral

A német körök e fenti érvelésére a szövetségesek azt válaszolják, hogy Oroszországnak egy év múlva áll majd módjában mangán, fát, petroleumot és gabonát szállítani, természetesen azzal a feltétellel, ha a szállítást is átszervezik. S a Szovjet együttműködése csak két év múlva lesz hatásos.

Igy tehát a kereskedelmi szerződésnek nincs azonnali hatálya. Félelmetessé csak akkor válhat, ha a háború hosszúra nyúlik és jelenlegi formájában marad. Ez a német taktika magyarázata. A Reich taktikakodzik az anyaggal és az élelmiszerekkel és bevárja, amíg Oroszország a szükséges segítséget megadhatja neki. Másrészt a németek érdekeltek abban is, Oroszország minél előbb fejezze be a finnországi hadjáratot, ahol a szovjet haderő értékes anyagokat pazarol. Az egyezményt kudarc fenyegetheti, ha a finn-

ÓCSKA
REZET
ólmot és
cinket
magas árban

vásárol a
FERUM S. A.
Piata M. Viteazul 4-a. Tel. 29-73.

ban meglehetősen élénk és jól megszervezett volt.

Németország szállítani fog Oroszországnak mindent, amire iparosítása érdekében szüksége van. 1926. és 1933. között Németország Oroszországnak 4 milliárd értékű ipari cikket szállított. Nem ismerjük az új program részleteit. De Oroszország szállítani fogja Németországnak a háború folytatásához szükséges termékeket. — Oroszország egész nyersanyag kincse Németország rendelkezésére áll.

országi háború nagyon hosszúra nyúlik.

A német-orosz szerződés új problémát vet fel a szövetségesek számára: befejezni a háborút, mielőtt az egyezmény alkalmazására sor kerülhet. Ezért, amíg eddig a szövetségesek a Németország elleni „gazdasági ostromzár” hívei voltak, ma már mindinkább teret nyer

a Németország elleni villámháború eszméje.

Ezt az eszmét hangoztatta nemrégiben Gerrigny tábornok, a „Revue des deux mondes”-ben.

A német-orosz kereskedelmi szerződésnek igen súlyos következményei lesznek a jelenlegi háború fejlődésére, mert az valóságos „gazdasági szövetség” a két állam között és alap még szélesebb együttműködésre.

Két német repülőgépnél sikerült Párizs fölé jutnia

Párizs. (Rádió Bucuresti. Havas). A francia vezérkar jelentése szerint tegnap élenkebb volt a hadi tevékenység. A szórakozáson a német járőrök támadásokat kíséreltek meg, a franciák azonban szétszórták a járőr osztagokat. A levegőben a francia repülőgépek felderítő repüléseket végeztek az ellenséges állások felett. A francia gépek a sikeres felderítő út után, mind visszatértek támaszpontjukra. A német repülőgépek szintén felderítő re-

püléseket kíséreltek meg. A német repülőgépek északnyugat és kelet Franciaország felett jártak. A repülőgépek megjelenésekor légi riadót rendeltek el. Nagyobb német légi raj Kézép-Franciaország felé tartott, a francia légvédelmi utegyek szétszórták a repülőgépeket, azonban két német repülőgépnél sikerült túlrepülnie és ezek Párizs felé is eljutottak. Párizsban légi riadót rendeltek el. Ez volt ebben az évben az első légi riadó Párizsban.

Még kapható

Gál-féle

**Román-Magyar
Magyar-Román
szótár**

(egybekötve) **Ara 25 lei.**

Pásztor papírkereskedés

Oradea, Piata Mihai Viteazul
4. sz. Telefon 2800.

SPORT

A Liga

és a disztrikt kérdésével több alkalommal foglalkoztunk és ezen a helyen is örömmel üdvözlünk azokat a terveket, amelyekkel a ligának nagyobb hatáskört akartak biztosítani. A Szövetség ülésén egyhanguan állapították meg, hogy a kis egyesületekkel nem törődik senki, a tulságos centralizáció ártalmára volt a futball sportnak, vissza kell adni a ligák kezébe a hatalmat, hogy területükben intenzívebben dolgozhassanak. — Ilyen előzmények után érdeklődéssel vártuk az új ligatagok névsorát és kíváncsiak voltunk, hogy hány nagyváradi tag foglal helyet. A névsor most megjelent, gondosan átböngészvük, azonban a legalaposabb átolvasás után sem bírtunk felfedezni egyetlen váradi nevet sem. A lista külszínre igen szép, szemmel láthatólag tekintélyes doktorok, professzorok foglalnak helyet a bizottságban, akik valószínűleg mindent meg fognak tenni a sport fejlesztése érdekében, azonban nem látunk senkit, aki a mi apró-cseprő ügyeinket ismeri, aki a Vasas, a Vestul és a többi kis csapat érdekeit képviselné. Nem látunk egy nevet, aki a váradi sport érdekében dolgozott valaha...

Kinevezték az Északi Liga tagjait

A Szövetség vasárnapi közgyűlése után kinevezték a ligák tagjait. Mint ismeretes, az Északi Liga elnöke ismét dr. Brat lett. Tagok: Bogoević ezredes, dr. Ion Martalogu, dr. Titu Fătu, Ion Berna, dr. Trifu, Prof. Surlasiu, dr. I. Ciur és R. Martian.

Az olasz Szövetség kedvező választ adott a Középeurópai Kupára vonatkozó kérdőívre
Az olaszok a KK és az EK mellett

A középeurópai futball egyik legégetőbb kérdése a Középeurópai Kupa problémája. A kérdés megoldására vár és a megoldás jórészt az olasz szövetség álláspontjától függ. Az olasz véleménye mindeddig igen kétséges volt, mert az olaszok számos panaszt soroltak fel és számolni lehetett az olaszok visszavonulásával. Az olasz szövetség vasárnap ülést tartott és az ülésen — általános meglepetésre — kedvező határozatot hoztak. Ugy döntöttek, hogy a KK és az EK

folytatása mellett foglalnak állást.

A KK prágai értekezletén tehát az olasz kiküldöttek kedvező álláspontot foglalnak el, ami most már csaknem biztosítja a KK fennmaradását.

Nincs kizárva az sem, hogy hogy beleegyeznek a KK kereteinek kibővítésébe, ami azt jelentené, hogy Románia két csapattal vehetne részt a Középeurópai Kupa küzdelmeiben.

A vasárnapi mérkőzések bírói

A bíróbizottság kielölte a vasárnapi mérkőzések bíróit

A bíróbizottság kijelölte a vasárnapi mérkőzések bíróit:

Bucuresti: Sp. Studentesc—Juventus, Emil Kroner. Venus—Victoria, Ionescu-Tope. Rapid—UDR, I. Ceaușanu.

Temesvár: Ripensia—Gloria CFR, M. Crutescu.

Nagybánya: Carpăti—Unirea Tricolor, Russu Gabriel.

Arad: AMTE—TMAC, Huniade.

Másfél év előtti véres rablógyilkosság került napvilágra Csik megyében

(Csikszereda). Különös bűntény került napvilágra a csikmegyei nyomozó hatóságok munkája során. Egy Tölgyesi Dodó nevű cigányt deszkalopásért a csendőrség letartóztattott. A kihallgatás során a cigány többek között bevallotta, hogy 1938 szeptember 27-re virradó éjszaka több rokonával együtt meggyilkolt és kirabolt egy koldust. A vallo-másban meghatározott helyen valóban meg is találták a meggyilkolt ember elföldelt holttestét. A csendőrség letartóztatta az összes gyanúsítottakat. A rablógyilkosság körülményei rövidesen tisztázódtak.

Szabó Zoltán, tölgyesi cigány vadházasságban élt Moldován Anicóval s a nő két gyermekével. A gyilkosság éjszakáján egy Borsi Sándor nevű marosvásárhelyi nyomorék koldus náluk szállt meg. Előzetes megbeszélés szerint Szabóékhoz juttak Moldován András és Ötvös András marosmegyei cigányok is, hogy a gyilkosságban segédkezzenek

Szabónak. Az egyik

egy vaskályha lábával, a másik pedig fejével támadta meg az alvó koldust.

Miután megölték, elvették tiz-ezer lejét és azt egymást közt elosztották. A koldus egylovas szekéren szokta bejárni a vidéket s a kenyérkereső fogatot Szabó kapta. A meggyilkolt Borsi holttestét a közeli hegyre vitték s ott egy bokorban rejtették el, másnap éjjel pedig Szabó telkén elásták.

Másfél évig sikerült titokban tartani a borzalmas rablógyilkosságot. Most azonban, tolvajnyelven szólva, Dodó cigány „elkapte magát”. Az áldozat kihantolt holttestét a körorvos felboncolta s megállapította, hogy koponyaalpi törés okozta halálát. A csendőrség letartóztatta a cigányokat, kivéve Moldován Andrást, aki katonai szolgálatot teljesített, időközben azonban hazajött szabadságra és önként jelentkezett ő is az ügyészségen.

Megjelent az új
Álmoskönyv

és kapható lapunk összes árusainál
Ára csak 15.— lei

Rádió műsor

Péntek.

BUCUREȘTI 12 Pontos idő, időjárás, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10 Bánáti népzene. 12.50 Grigoras Dinicu zenekara. 13.20 Sport. 13.30 Hangverseny folytatása. 14.30 Hanglemezek. 15 Közlemények. 19.02 Hodos Alexandru előadása. 19.17 Gyermekeknek. 19.50 Hírek magyar nyelven. 20 Előadás. 20.15 Hangverseny. 20.35 Verdi opera közvetítése, szünetekben hírek, sporteredmények, hírek külföld számára.

BUDAPEST. 7.45 Hírek, hanglemezek, éter. 11 Hírek. 11.20 Előadás. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.30 Hangverseny. 15.30 Hírek árfolyamhírek. 17.15 Felolvasás. 17.45 Hírek. 18.15 Előadás. 18.45 Jazz hármas. 19.15 Sportközlemények. 19.30 Hangverseny közvetítése. 20.15 Hírek. 20.25 Köszöntés, elmondja Uray Tivadar. 21 Helyszíni közvetítés. 21.30 Jávör Pál előadása. 21.45 Hangverseny. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek külföld számára. 24.20 Táncklemezek. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

ALLAS

Keresünk Nagyváradhoz közeli szomszédos községek részére (Bihar, Szt. János, Fugyivásárhely, Fugyi és Bors) megbízható újságírókat, jó keresettel. Jelentkezni a kiadóban. Maria Mihaile Viteazul 4.

Pasteur, Oltenia utca és a Parcul Alba Iulia környékére gyakorlott újságíróst jó keresettel felvesz a Magyarság. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mindenes szakácsné március elsejére felvétejték. Str. Delavrancea 33. Jelentkezni délután 2—4-ig. 563

Kifutót, megbízható felvevőnk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Kifutó leányt felvesz IVO festőde. Ciorogariu utca 34. 619

Könyvkötő leányt felvevőnk. Pésztör könyvkötészet. 623

VÉTEL-ELADÁS

Veszek aranyat, ezüstöt, briliánt, gyémántot. Herbst ékszerártház. Reg. Ferdinand 3. 5010

Eladó helyszíne miatt aranyéremmel többszörösen kitüntetett tenyészéből való óriási „Emdeni” liba 1 gunár, 2 tojó. Ugyanott egy 510-es és egy 800-as csibeköltőgép is eladó. Csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolok. Fajbaromfitenyész Oradea, Str. Franceza 12. 597

NYOMATOTT PASZTOR EDE

CÉGNEL ORADEA.